

DE LA PHARE LA FONDURILE STRUCTURALE

Programarea și implementarea asistenței de pre-aderare pentru PHARE CES și tranziția spre Fondurile Structurale

modul A 2.1 INSTRUIRE PENTRU ANALIZA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ ȘI EVALUAREA RISCURILOR

DE LA PHARE LA FONDURILE STRUCTURALE

modul A 2.1

INSTRUIRE PENTRU ANALIZA ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ ȘI EVALUAREA RISCURILOR

Jean Claude Duploux, Adrian Ciobanu

**Programarea și implementarea asistenței de pre-aderare pentru PHARE CES
și tranziția spre Fondurile Structurale - proiect finanțat de Uniunea Europeană.**

**Saveria Spezzano, Project Director (Formez); Valentina Rădoi, Project Manager (MIE)
Mark Barrett, Team Leader; Ilias Gkanoutas-Leventis, Deputy Team Leader.**

CUPRINS

SESIUNEA 1: DIAGNOZA FINANCIARĂ	5
1.1. Noțiuni fundamentale	5
1.2. Analiza financiară- evaluarea	6
1.3. Selectarea beneficiarilor - Cea mai buna Schemă	7
1.4. Postere cu acronime	7
SESIUNEA 2: EVALUAREA PROIECTELOR	8
2.1. Analiza financiară - Costuri și beneficii financiare	8
2.2. Analiza economică	11
2.3. Structura unui Plan de Afaceri (analiza financiară)	14
2.4. Utilizarea ratei de schimb (RON-EUR)	14
SESIUNEA 3: EVALUAREA IMPACTULUI FINANCIAR	15
3.1. Sustenabilitatea financiară	15
3.2. Sustenabilitatea economică	19
3.3. Sursele de finanțare și cofinanțare	19
3.4. Rata de cofinanțare	20
3.5. Studiu de caz	20
SESIUNEA 4: EVALUAREA RISCULUI	21
4.1. Care sunt obiectivele unei analize a riscului?	21
4.2. Care sunt datele și parametrii (variabilele)?	21
4.3. Care sunt scenariile posibile?	23
4.4. Ce reprezintă o analiză a probabilității riscurilor?	23
4.5. Tip de model care se poate folosi!	24
4.6. Studiu de caz	24
SESIUNEA 5: IERARHIZAREA PROIECTELOR	25
5.1. De ce să se acorde punctaj pentru cererea de finanțare?	25
5.2. Instrucțiuni	25
5.3. Care sunt factorii importanți pentru ierarhizarea unui proiect?	26
5.4. Exemplu de formular de evaluare - studiu de caz	28
ANEXA 1	29
ANEXA 2	35
ANEXA 3	36
ANEXA 4 - Lista abrevierilor utilizate	39

SESIUNEA 1 - DIAGNOZA FINANCIARĂ

(Evaluarea beneficiarilor solicitanți/selectați)

Obiectivele acestei sesiuni de pregătire sunt:

Partea 1

- Introducere în conținutul și obiectivele cursului de pregătire “Activitatea 2 - Modulul 1 și seminarii tematice”
- Testare a cunoștințelor și aptitudinilor participanților în domeniile Managementul Financiar și Managementul Proiectelor
- Prezentare generală a conținutului modulului și a legăturilor cu celelalte activități de training (Activitatea 1), și viitoarele seminarii tematice din cadrul Activității 2.
- Definire a principalelor cerințe financiare pentru acordarea de sprijin în cadrul Fondurilor Structurale

Partea a 2 a

- Să explice analiza financiară a unei cereri de finanțare
- Să realizeze o evaluare (grila de evaluare) pentru solicitanți/beneficiarii selectați
- Să sublinieze factorii financiari utilizați în diagnoza, evaluarea și selecția unei cereri de finanțare

1.1 NOȚIUNI FUNDAMENTALE

1.1.1 NOȚIUNI FUNDAMENTALE

Noțiunile fundamentale vor explica ce fel de structuri sunt implicate în Fondurile Structurale și care sunt rolurile lor.

Autoritățile de Management (ministerele din București, de exemplu Ministerul Integrării Europene în cazul FEDER) și Agențiile de Dezvoltare Regională ca organisme intermediare vor fi implicate în administrarea Fondurilor Structurale ale UE. Organismele intermediare vor realiza “interfața” între beneficiari și minister (Autoritatea de management). În afară de acestea, Autoritatea de Plată (AP) va fi implicată la nivel central și vor fi, de asemenea, Unități de Plată (UP) ce vor putea funcționa atât în București, cât și în cele 8 Regiuni de Dezvoltare.

Cine este Beneficiarul Final? Echipa Beneficiarului Final poate include Beneficiarul propriu-zis împreună cu Partenerul (Partenerii). În multe cazuri Beneficiarul trebuie să fie o Entitate Publică sau o Societate/Organizație Non Profit. Cerințele specifice pe care trebuie să le îndeplinească o organizație pentru a fi eligibilă pentru anumite măsuri/priorități (de exemplu, dacă trebuie să fie o entitate publică sau poate fi și o structură privată) se menționează în materialele elaborate ca instrucțiuni pentru solicitanți.

Beneficiarii posibili sunt: **MINISTERE, ENTITĂȚI LOCALE SAU MUNICIPALE, COMPANII PRIVATE** (altele decât cele pentru servicii), **ORGANIZAȚII DE INTERES PUBLIC, UNIVERSITĂȚI, SOCIETĂȚI/ORGANIZAȚII NON PROFIT, SOCIETĂȚI DIN CADRUL MUNICIPALITĂȚII, COMPANII PENTRU SERVICII.**

Proiectele eligibile pot fi axate pe: **LUCRĂRI PUBLICE, TRAINING SAU INTEGRARE PROFE-**

SIONALĂ, INVESTIȚII INDUSTRIALE, ECHIPAMENTE, CERCETARE SAU ACȚIUNI DE PROMOVARE, ASISTENȚĂ TEHNICĂ/STUDII/STUDII DE FEZABILITATE, INVESTIȚII FINANCIARE, SERVICII FURNIZATE INTREPRINDERILOR

Pe parcursul seminarului se prezintă unele particularități legate de modul în care IMM-urile pot beneficia de sprijin financiar în cadrul proiectelor finanțate din FEDER (de exemplu, prin intermediul unor fonduri de garantare sau fonduri de participare la capitalul social).

1.1.2 CEREREA DE FINANȚARE

Fiecare solicitant trebuie să prezinte o cerere de finanțare pentru a putea deveni beneficiar. Respectiva cerere de finanțare trebuie să fie evaluată pozitiv și să se decidă semnarea unui contract.

1.2 ANALIZA FINANCIARĂ - EVALUAREA

1.2.1 ANALIZA FINANCIARĂ ȘI CONTRIBUȚIA PROPRIE A SOLICITANTULUI (PARTENERILOR)

1.2.1.1 Capacitatea Financiară a solicitantului

Pentru a prezenta o cerere de finanțare pentru un proiect și pentru oricare soluție alternativă, fiecare solicitant trebuie să-și demonstreze capacitatea financiară, care trebuie să fie evaluată printr-o analiză.

În principal aceasta înseamnă că solicitantul trebuie să demonstreze că poate asigura contribuția financiară proprie. Contribuția proprie trebuie să fie suplimentară oricărei contribuții nerambursabile primite din partea Uniunii Europene și din partea Statului Membru. Punctajul acordat în evaluare poate, de asemenea, depinde de nivelul contribuției proprii, caz în care fiecare Solicitant va primi un punctaj acordat în funcție de această contribuție. Acest aspect va fi discutat în cadrul Sesiunii 5.

1.2.1.2 Sustenabilitatea proiectului

Mai mulți factori trebuie luați în considerare, de exemplu:

- Financiar - cum se vor finanța activitățile după încetarea finanțării UE prin FS?
- Instituționali - va continua să existe structura care asigură sustenabilitatea proiectului și după încetarea finanțării UE prin FS?
- Juridici - contribuie proiectul la elaborarea unor norme, coduri de bună practică, legi?
- Evaluarea riscului - a fost suficient evaluat riscul proiectului și au fost prevăzute măsuri de management al riscurilor?

Când se consideră că se asigură sustenabilitatea?

ATUNCI CÂND REZULTATUL CUMULAT AL FLUXULUI NET DE NUMERAR GENERAT ESTE POZITIV PENTRU ÎNTREGUL ORIZONT DE TIMP AL PROIECTULUI

1.2.1.3 Bugetul și eficacitatea costurilor

Costurile proiectului sunt:

- necesare pentru obținerea rezultatelor planificate?
- realiste și relevante în raport cu prețurile de piață?
- eficace - vor rezulta beneficii adecvate în urma costurilor respective ?

1.2.1.4 O imagine financiară a solicitantului/beneficiarului

Diagnoza financiară a solicitantului care prezintă o cerere de finanțare trebuie să realizeze o analiză a capacității sale financiare și operaționale. De aceea solicitantul trebuie să-și demonstreze profitabilitatea, lichiditatea și solvabilitatea. Se utilizează mai mulți indicatori, după cum urmează:

- Indicatori de Profitabilitate - Ex. Rata marjei brute (Venituri - Cheltuieli de exploatare/Venituri)
- Indicator de Lichiditate - Ex. Rata lichidității curente (Active Curente/Datorii Curente)
- Indicator de Solvabilitate - (Total Datorii Curente/Capitaluri proprii)

În cazul Autorităților Publice Locale (de exemplu Consiliile Locale) se consideră și alte aspecte, de exemplu capacitatea de a genera venituri, structura veniturilor, structura cheltuielilor.

1.2.2 EVALUAREA UNEI CERERI DE FINANȚARE DE CĂTRE EVALUATORII AM/OI

Mai multe aspecte trebuie luate în considerare de către evaluatori, după cum urmează:

- care este capacitatea financiară și operațională a beneficiarului?
- cât de relevante sunt obiectivele și rezultatele proiectului pentru obiectivele specifice ale priorității - măsurii?
- cât de redusă este redundanța cu oricare alt proiect?
- este proiectul suficient de detaliat din punct de vedere al aspectelor economice, tehnice și financiare?
- cât de relevant este proiectul pentru Politicile Orizontale ale UE și care este contribuția la reducerea disparităților regionale?
- cum este metodologia implementării proiectului?
- sustenabilitatea?
- bugetul și eficacitatea costurilor

1.3 SELECTAREA BENEFICIARILOR - CEA MAI BUNĂ SCHEMĂ

În cadrul cursului se va prezenta o schemă cu menționarea etapelor prin care un solicitant poate deveni beneficiar. Referitor la pregătirea instrucțiunilor și formularelor standard, care trebuie să fie elaborate de către AM/OI (ADR-uri), se recomandă să se înființeze o Unitate de asistență tehnică care să ofere sprijinul necesar unităților implicate în realizarea instrucțiunilor și formularelor standard în conformitate cu reglementările UE.

1.4 POSTERE CU ACRONIME

A fost elaborată o listă cu acronime financiare/economice și cu definirea termenilor care vor fi folosiți pe parcursul sesiunii de pregătire, permițând astfel participanților să urmărească explicațiile lectorilor.

SESIUNEA 2 - EVALUAREA PROIECTELOR

Obiectivele sesiunii de pregătire sunt următoarele:

- realizarea unei sinteze pentru sesiunea 1;
- însușirea principiilor pentru finanțarea unui proiect de investiții și pentru evaluarea proiectelor finanțate în cadrul FEDER;
- explicarea structurii analizei financiare necesare, de exemplu:
 - orizontul de timp (durata ce trebuie să fie definită)
 - costurile totale ale proiectului (costurile de exploatare - costurile de investiție)
 - prezentarea generală a eligibilitatii costurilor pentru FEDER (CE 448/2004) (12 Reguli Comune)
 - valoarea reziduală - valoarea de lichidare (modalități de calcul)
 - inflația (prețuri constante și prețuri curente)
- explicarea structurii analizei implicațiilor economice;
- beneficiile și costurile sociale pentru o regiune;
- corecțiile fiscale și corecțiile pentru externalități;
- de la prețurile de piață la prețurile contabile - elemente de distorsionare a prețurilor pentru intrări și ieșiri;
- definirea structurii unei analize financiare solide (plan de afaceri), în relație cu regulamentele CE corespunzătoare.

2.1 ANALIZA FINANCIARĂ - COSTURI ȘI BENEFICII FINANCIARE

Un dosar de cerere de finanțare trebuie să includă dovezi suficiente privind fezabilitatea proiectului (din punct de vedere tehnic, marketing, management, implementare, mediu înconjurător). De asemenea, dosarul trebuie să prezinte în profunzime analiza economico-financiară și evaluarea riscurilor prin realizarea unui plan de afaceri financiar. Mai mult decât atât, deoarece strategia de selecție pentru finanțare a oricărui proiect se bazează pe convingerea fermă că analiza cost - beneficiu nu trebuie să ia în considerare exclusiv aspectele financiare, se va acorda importanță unui spectru mai larg de elemente, cu includerea unor aspecte intangibile. Această cerință este îndeplinită prin realizarea unei analize economice.

2.1.1 ORIZONTUL DE TIMP

Prin orizontul de timp se înțelege numărul maxim de ani pentru care se fac prognoze. Prognozele privind evoluțiile viitoare ale proiectului trebuie să fie formulate pentru o perioadă corespunzătoare în raport cu durata pentru care proiectul este util din punct de vedere economic. Prognozele trebuie să fie suficient de lungi pentru a cuprinde posibilul impact pe termen mediu/lung. Alegerea orizontului de timp poate avea un efect extrem de important asupra rezultatelor procesului de evaluare în vederea selecției. Mai concret, alegerea orizontului de timp afectează calcularea indicatorilor principali ai analizei cost-beneficiu, și poate afecta de asemenea

determinarea ratei de cofinanțare. Pentru majoritatea proiectelor de infrastructură, acest orizont de timp este de cel puțin 20 de ani, pentru investițiile productive este de aproximativ 10 ani. Totuși, orizontul de timp nu poate depăși durata pentru care proiectul este util din punct de vedere economic.

Slide-urile utilizate în prezentare oferă o grilă cu valori uzuale pentru diversele orizonturi de timp medii (ani) recomandate pentru următoarea perioadă de programare.

2.1.2 COSTURILE TOTALE ALE UNUI PROIECT

Valoarea costului unui proiect este dată de suma **costurilor de investiție**: teren, construcții, echipamente noi sau second hand, unele costuri speciale de întreținere, etc. care reprezintă **imobilizări corporale**; licențe, brevete, considerate ca **imobilizări necorporale**; disponibilități bănești, clienți, stocuri, datorii curente, considerate ca **active circulante nete**.

Metodologia internațională pentru analiza financiară pe baza fluxului de numerar propune calcularea rentabilității unei investiții prin folosirea costurilor totale aferente respectivei investiții începând din momentul în care cererea de finanțare este prezentată. Altfel spus, nici un cost efectuat anterior acestui moment nu poate fi considerat în determinarea Ratei Interne a Rentabilității. Cu toate acestea, în anumite situații comisia poate accepta includerea unora din costurile realizate înainte de prezentarea cererii de finanțare în valoarea totală a costurilor - "Preparation Costs" - Regulamentul UE - EC Regulation 448/2004 (Rule 3, par. 3.3).

2.1.3 COSTURI ELIGIBILE - COSTURI NEELIGIBILE

Pentru calculul costurilor de exploatare în vederea determinării ratei interne a rentabilității financiare, toate elementele care nu conduc la o creștere efectivă a cheltuielilor bănești trebuie să fie excluse, chiar dacă aceste elemente sunt incluse în mod normal în contabilitatea societății (balanțe, bilanțuri și contul de profit și pierderi).

Următoarele elemente trebuie să fie excluse deoarece includerea lor nu este în concordanță cu metoda fluxului de numerar actualizat:

- amortizările, deoarece ele nu reprezintă plăți efective în numerar;
- orice rezerve considerate pentru viitoare costuri de înlocuire. Acestea nu corespund unui consum real de bunuri;
- orice rezerve pentru categorii diverse, care se iau în considerare numai în analiza riscurilor și nu prin includerea valorilor respective în calculul costului total.

CE a publicat un Regulament (EC 448/2004) pentru **eligibilitatea-ineligibilitatea** costurilor în domeniul UE SF. Sunt 12 reguli comune.

2.1.4 VENITURI GENERATE DE UN PROIECT

2.1.4.1 Din punct de vedere financiar unele proiecte pot genera venituri proprii din vânzările de bunuri și servicii. Aceste venituri se determină în baza estimărilor cantităților pentru respectivele bunuri și servicii. În cadrul analizei financiare ele sunt considerate ca venituri din exploatare și se iau în considerare, în mod normal, acelea care revin proprietarului investiției.

2.1.4.2 Din punctul de vedere al Comisiei Europene (EC 1260/99 - ART. 29): Impactul asupra plafoanelor (valorii maxime) pentru contribuția Comisiei Europene

2.1.4.3 Excepții

Următoarele elemente nu sunt incluse în calculul costurilor și veniturilor viitoare:

- costurile și beneficiile nu trebuie să includă TVA;
- taxele indirecte trebuie să fie incluse numai dacă sunt în sarcina investitorului;
- orice eventuale subvenții sau grant-uri transferate de la alte autorități.

2.1.4.4 Concluzii:

- veniturile trebuie să fie deduse din costurile eligibile pentru controalele ulterioare (EC 438 Art 10, par. 2 - par. 3 a,b,c);
- veniturile considerate în analiza financiară sunt acelea care revin proprietarului infrastructurii.

2.1.5 VALOAREA REZIDUALĂ

2.1.5.1 Valoarea reziduală a investiției

Printre elementele de venit la finalul orizontului de timp considerat există și o valoare reziduală a investiției (de exemplu datorii care trebuie plătite, există active cum ar fi construcții și echipamente, etc.).

2.1.5.2 Valoare importantă pentru a se calcula RRF/C și RRF/K

Valoarea reziduală este întotdeauna considerată pentru a se calcula rata internă de rentabilitate financiară a investiției (RRF/C) și rata internă de rentabilitate financiară a capitalului (RRF/K). În acest calcul valoarea reziduală este o **intrare**, în timp ce costurile aferente investiției sunt considerate **ieșiri**.

În calculul ratei interne a rentabilității:

- valoarea reziduală este o INTRARE (în general cu semnul +);
- fluxul net de numerar este INTRARE/IEȘIRE (putând avea semnul + sau -);
- capitalul/quasi capital (grant-ul FEDER) este o IEȘIRE.

2.1.5.3 Calculul valorii reziduale prin două metode

- Fie considerând valoarea reziduală de piață ca și cum s-ar realiza o vânzare la finalul orizontului de timp considerat pentru proiect,
- Sau valoarea reziduală (luând în considerare amortizările) a tuturor Activelor și Pasivelor.

2.1.6 CORECȚII PENTRU INFLAȚIE

În analiza proiectelor se poate prefera folosirea prețurilor constante, care sunt acele prețuri ajustate ținând cont de inflație și fixate la un an de bază. Cu toate acestea, în analiza fluxurilor financiare, prețurile curente pot fi de preferat. Prețurile curente sunt prețuri nominale, la valorile observate în fiecare an. Efectul inflației, sau mai degrabă modificarea generală a indicelui de prețuri, poate influența calculul rentabilității financiare a investiției. De aceea, de obicei se recomandă folosirea prețurilor curente. Dimpotrivă, în situația în care se utilizează prețurile constante, trebuie să se aibă în vedere și să se utilizeze corecții pentru modificarea prețurilor relative, dacă schimbările sunt semnificative.

2.2 ANALIZA ECONOMICĂ

Analiza economică urmărește să estimeze contribuția proiectului la bunăstarea economică a regiunii sau țării. Este realizată din perspectiva întregii societăți (regiune sau țară) în loc de a considera numai punctul de vedere al proprietarului infrastructurii așa cum este situația în cazul unei analize financiare.

2.2.1 ANALIZA IMPLICAȚIILOR ECONOMICE

Persoanele care analizează un proiect (faza de evaluare) trebuie să verifice dacă entitatea care a propus un proiect a considerat toate costurile și beneficiile sociale pentru respectivul proiect, suplimentar față de costurile și beneficiile financiare.

2.2.1.1 Analiza financiară (AF) realizată de către proprietarul investiției

Folosind datele incluse în analiza financiară, se va realiza o analiză economică.

Analiza financiară constă în transformarea prețurilor de piață utilizate în analiza financiară în prețuri contabile (care corectează distorsiunile prețurilor cauzate de existența imperfecțiunilor pieței) și în luarea în considerare a externalităților care conduc la beneficii și costuri sociale neconsiderate în analiza financiară.

2.2.1.2 Analiza economică (AE) realizată de către proprietarul investiției

O analiză economică trebuie efectuată cu obiectivul de a analiza contribuția proiectului la bunăstarea economică a regiunii sau a țării.

Obiectivul unei analize economice este de a stabili valoarea economică netă actualizată (VENA) și de a calcula rata rentabilității economice (RRE).

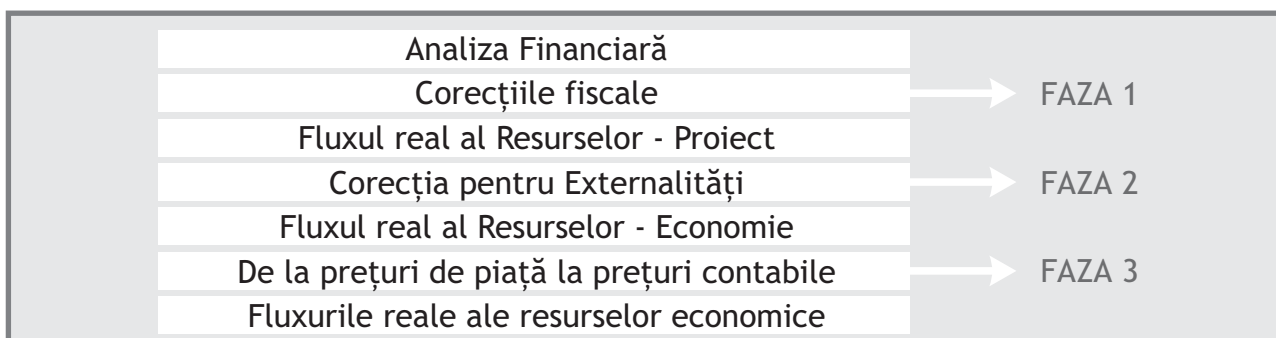
2.2.1.3 Mai multe etape

Solicitantul care propune un proiect trebuie să considere mai multe etape în realizarea analizei economice, cum ar fi:

- faza 1 - taxe/subvenții și alte corecții fiscale;
- faza 2 - corecțiile pentru externalități;
- faza 3 - conversia prețurilor de piață în prețuri contabile;
- faza 4 - actualizarea (sesiunea 3).

2.2.2 STRUCTURA UNEI ANALIZE ECONOMICE

Tabelul următor prezintă structura unei analize economice și arată diversele etape începând de la analiza financiară.

Diversele faze trebuie analizate după cum urmează:

2.2.2.1 Faza 1 - corecții fiscale

Deoarece prețurile de piață includ taxe și subvenții, ca și unele transferuri de plăți, care pot afecta prețurile relative, este necesar să se realizeze corecții fiscale. Într-adevăr, în cadrul unei analize cost- beneficiu prețurile trebuie să fie considerate ca:

- nete, fără TVA și alte costuri indirecte;
- fără a include transferurile pure către indivizi, cum ar fi plățile pentru asigurările sociale, care trebuie eliminate;
- prețurile pentru intrări trebuie să includa taxele directe.

2.2.2.2 Faza 2 - corecțiile pentru externalități

Scopul acestei etape este de a determina beneficii sau costuri externe care nu au fost luate în considerare în analiza financiară. Astfel de exemple ar putea fi costul și beneficiul rezultat din impactul de mediu, timpul economisit ca urmare a unui proiect în domeniul transporturilor, viețile salvate de proiectele realizate în domeniul sănătății. Uneori, evaluarea costurilor și a beneficiilor externe este dificilă, chiar dacă respectivele costuri și beneficii pot fi ușor identificate. Un proiect poate genera alterări ecologice și efectele, combinate cu alți factori, pot să apară pe termen lung, fiind și dificil de cuantificat și de exprimat în valori. Ca o regulă generală, orice cost sau beneficiu social care derivă din proiect către alte domenii și fără a fi compensat (considerat) inițial, trebuie să fie considerate suplimentar într-o analiză cost- beneficiu față de costurile financiare.

Persoana care examinează un proiect trebuie să verifice dacă:

- au fost identificate aceste tipuri de costuri;
- li s-a stabilit o valoare banească realistă;
- sunt luate în considerare beneficiile atât la nivelul utilizatorilor direcți cât și la nivelul unor terțe părți.

2.2.2.3 Faza 3 - de la prețuri de piață la prețuri contabile

Obiectivul acestei faze este să determine matricea coloană pentru valorile factorilor de conversie care să permită transformarea prețurilor de piață în prețuri contabile. Examinatorii proiectului trebuie să verifice dacă cel ce propune proiectul a considerat costurile și beneficiile sociale ale proiectului suplimentar față de costurile și beneficiile financiare. Ce s-ar putea întâmpla în situația în care nu s-ar utiliza corecțiile fiscale sau externalitățile pentru evaluarea costurilor și a beneficiilor sociale?

Prețurile intrărilor și ieșirilor nu reflectă valoarea lor socială din cauza distorsiunilor pieței (piețele sunt imperfecte), cum ar fi situații de monopol, bariere comerciale, etc.

Exemple de prețuri distorsionate

Un proiect agricol care este dependent de furnizarea de apă la tarife foarte scăzute, prin subvenții majore acordate de sectorul public

Un proiect energo-intensiv care depinde de furnizarea de electricitate în cadrul unui regim tarifar reglementat, în situația în care aceste tarife sunt diferite de costurile marginale pe termen lung.

În orice situație în care unele intrări sunt afectate de o distorsionare puternică a prețurilor, solicitantul trebuie să considere acest aspect în analiza proiectului și să utilizeze prețuri contabile

care pot reflecta mai bine costurile de oportunitate socială a resurselor. De aceea factorii de conversie trebuie să fie utilizați fie sub forma unui **Factor de Conversie Standard (Structural) - FCS**, fie prin stabilirea unor **Factori de Conversie specifici - FC**. Diferența între cele două tipuri de factori constă în:

- factorii de conversie structurală sunt folosiți în cazul elementelor netranzaționabile minore (care au o pondere redusă în total), cum ar fi electricitatea, combustibilii, alte forme de energie, produsele și materialele locale;
- factorii de conversie sunt folosiți pentru elemente majore ne-tranzaționabile.

Bunuri tranzaționabile: bunuri care pot fi considerate pentru comerț internațional. În cazul lor se consideră prețuri CIF (import) sau FOB (export). Bunuri netranzaționabile: bunuri care nu pot fi exportate sau importate (furnizori locali), forța de muncă necalificată, terenurile sunt în general astfel de elemente care nu pot face obiectul comerțului internațional, ca și costurile de întreținere și exproprierile.

Solicitantul care propune proiectul trebuie să realizeze un tabel pentru factorii de conversie care vor trebui folosiți și va calcula pentru fiecare componentă din categoria bunurilor netranzaționabile Factorul de Conversie Standard sau Factorul de Conversie specific corespunzător. Acești factori trebuie să asigure conversia prețurilor de piață, utilizate în analiza financiară, în prețuri contabile utilizate în cadrul analizei economice.

2.2.2.4 Distorsiuni salariale

În unele cazuri, o intrare semnificativă pentru proiectele de investiții, în special în cazul lucrărilor de infrastructură, este munca (manopera).

Exemplu de distorsiune salarială

Unele persoane, în special încadrate în sectorul public, pot primi salarii mai mari sau sub valoarea celor primite de omologii lor care desfasoară o muncă similară în sectorul privat.

În cadrul sectorului privat, costurile cu forța de muncă pentru o societate privată pot fi mai scăzute din cauza primirii unui ajutor de stat

În timp ce Comisia Europeană nu recomandă o formulă anume de calcul pentru salarii, organizația ce propune un proiect trebuie să fie prudentă și consecventă în realizarea propriei evaluări pentru costurile sociale aferente forței de muncă. Într-adevar, este important de avut în vedere că, în unele situații, este necesară o analiză atentă referitor la impactul unui proiect în crearea de locuri de muncă. Uneori este important de verificat dacă:

- sunt reduceri de locuri de muncă în alte sectoare ca urmare a realizării proiectului;
- proiectul menționează păstrarea unor locuri de muncă ce în alte condiții ar dispărea. Acest lucru poate fi relevant în special în cazul renovării și modernizării unor fabrici existente;
- unele obiective ale fondurilor structurale se adresează în special unor aspecte specifice ale ocupării (de exemplu tinerilor, somajului de lungă durată) și poate fi important de considerat impactul diferit în funcție de grupurile țintă.

2.3. STRUCTURA UNUI PLAN DE AFACERI (ANALIZA FINANCIARĂ)

Cum se poate realiza un plan de afaceri în cadrul unei analize financiare?

Vom considera un studiu de caz tipic pentru un proiect finanțat de FEDER în Polonia prin care s-a realizat o capacitate de tratare a apei. Vom efectua calculele prin prezentarea mai multor tabele, după cum urmează:

- **tabelul 1** - total investiții, inclusiv imobilizări corporale și necorporale
- **tabelul 2** - venituri și costuri din exploatare, aferente proiectului
- **tabelul 3** - surse de finanțare, incluzând ajutorul de stat, FEDER și contribuția beneficiarului
- **tabelul 4** - sustenabilitatea financiară demonstrată prin existența unor valori pozitive pentru fluxul de numerar cumulat, calculat pe întreaga perioadă a orizontului de timp al proiectului

2.4. UTILIZAREA RATEI DE SCHIMB (RON - EUR)

Toate valorile din planul de afaceri trebuie calculate în Lei (RON).

Rata de schimb EUR-RON pentru data considerată poate fi obținută de la următoarea adresă de web:

<http://europa.eu.int/comm/budget/inforeuro/files.htm>

SESIUNEA 3 - EVALUAREA IMPACTULUI FINANCIAR

Obiectivele acestei sesiuni sunt:

- realizarea unei sinteze a aspectelor prezentate în Sesiunea 2, printr-o abordare interactivă (discuții bilaterale și comentarii);
- prezentarea unei evaluări financiare și a estimării costurilor prin analiza unui studiu de caz
- stabilirea sustenabilității financiare a unui proiect prin metoda fluxului de numerar actualizat, rata actualizării, calculul valorii nete actualizate, calcularea ratei interne a rentabilității;
- identificarea și analiza surselor de finanțare și cofinanțare

3.1 SUSTENABILITATEA FINANCIARĂ

Planul financiar trebuie să demonstreze sustenabilitatea financiară, care constă în aceea că proiectul nu este supus riscului de a rămâne fără disponibilități de numerar (fără bani). Momentele în care se realizează plățile și se primesc fondurile pentru finanțare pot fi aspecte cruciale în implementarea proiectului. Solicitanții trebuie să prezinte că, în cadrul orizontului de timp considerat, intrările de numerar (care includ încasări din venituri și orice transferuri de numerar) acoperă în mod consistent plățile pentru fiecare an.

Sustenabilitatea financiară este asigurată dacă rezultatul cumulat al fluxului net de numerar este pozitiv pe perioada întregului orizont de timp, este pozitiv.

3.1.1 RENTABILITATEA CAPITALULUI INVESTIT

Este o valoare financiară importantă deoarece foarte multe persoane sunt interesate și calculează veniturile ce rezultă în urma investiției realizate. Până la urmă, acesta este elementul fundamental pentru realizarea investițiilor în afaceri: “maximizarea beneficiilor rezultate în urma capitalului utilizat”.

Pentru a ilustra această valoare, să prezentăm un exemplu simplificat (tabelul următor) în care să considerăm diverse valori pentru investiții (care pot fi acoperite din banii proprii ai investitorilor - capital - dar pot fi acoperite și din împrumuturi) și pentru fluxul de numerar rezultat pentru fiecare an. Cu aceste valori vom calcula, într-un mod simplificat, beneficiile medii rezultate pentru capitalul investit. Calculul arată o rentabilitate medie de 9,25 %. Această valoare va fi comparată cu rata rentabilității financiare care va fi calculată ulterior. Aceasta din urmă va trebui să depășească rentabilitatea medie calculată la o valoare medie a capitalului, pentru ca proiectul să fie profitabil pentru investitori.

Ani	FNN (1000 €)		
0	-400	Total	2300 (1000 €)
1	700	minus	-
2	1300	capital investit	1572 (1000 €) (capital propriu)
3	200	rezultă	728 (1000 €)
4	-100		
N	600	Rentabilitate medie:	$728/5 = 145$ (1000€)
(N = 5 ani)		Capital mediu folosit:	1572 (fără finanțări FS UE)
Total	2300 (1000 €)	Rentabilitate medie:	$145/728 = 9,25\%$

3.1.2 PROBLEMA TIMPULUI ȘI A BANILOR

Rentabilitatea capitalului investit - Ce înseamnă?

Dacă pentru realizarea proiectului banii necesari se obțin printr-un împrumut, putem să comparăm valoarea calculată de 9,25% cu dobânda solicitată de către cel care împrumută (în acest moment, dobânda la Euro este foarte atractivă dar trebuie să avem în vedere că aceia care împrumută bani își pot schimba foarte repede cerințele!). Fără nici o ezitare, oricine ar prefera să aibă banii imediat, pentru simplul motiv că având banii acum îi poți folosi. Până la urmă, cu cât ai banii mai devreme cu atât îi pui din nou în circulație și deci îi poți reinvesti; implicit cu atât mai repede poți obține un beneficiu suplimentar pentru banii respectivi. Pentru acest motiv în domeniul investițiilor în proiecte oamenii utilizează factori de actualizare pentru a aborda această problemă a timpului și a banilor.

3.1.3. FACTORII DE ACTUALIZARE

Ce este factorul de actualizare?

Este rata la care valorile sunt actualizate în prezent. Uzual, se consideră ca fiind aproximativ egal cu costul de oportunitate al capitalului. Acest cost de oportunitate înseamnă că dacă folosim o suma de bani drept capital pentru un proiect renunțăm să avem un beneficiu din banii respectivi într-un alt proiect. Stabilirea ratei de actualizare financiară se poate face prin trei metode. O vom folosi pe cea mai simplă care se bazează pe costul minim de oportunitate al capitalului.

Să explicăm printr-un exemplu foarte simplu:

1 € investit considerând o Rată Anuală de Actualizare de 10% va fi:

anul 1: $1 \text{ €} + 10\% = 1,1 \text{ €}$ și factorul invers este de $1/1,1 = 0,909 \text{ €}$

anul 2: $1,1 \text{ €} + 10\% = 1,21 \text{ €}$ și factorul invers este $1/1,21 = 0,826 \text{ €}$

În concluzie:

Dacă se investesc acum 0,909 € din 1 €, considerand 10% anual, această valoare va crește într-un an la:

anul 1: 1 €

Dacă se investesc acum 0,826 € din 1 €, considerand 10% anual, această valoare va crește la:

anul 2: 1 €

Putem deci să construim un tabel cu factorii de actualizare pentru fiecare rată medie a dobânzii. Obiectivul este acela de a utiliza factorii de actualizare în scopul de a calcula valoarea financiară netă actualizată. Aceasta este unul din cei mai puternici indicatori de performanță pentru a măsura sustenabilitatea financiară a unui proiect. Prezentăm câteva exemple pentru rate de actualizare financiară în diverse sectoare și țări, recomandate și folosite în general pentru a efectua analiza financiară. Putem indica de asemenea unii factori de actualizare recomandați de UE pentru perioadele de programare pentru Fondurile Structurale UE, de exemplu:

- pentru perioada 2000 - 2006: 6%
- pentru perioada 2007 - 2009: 7%

3.1.4 INDICATORI DE PERFORMANȚĂ AI PROIECTELOR

Sunt trei indicatori principali care arată gradul de sustenabilitate al unui proiect, și care pot fi utilizați în procesul de ierarhizare, respectiv:

3.1.4.1 Valoarea Financiară Netă Actualizată (VFNA)

Reprezintă valoarea actuală a investiției în anul "0" necesară pentru a genera fluxul net de numerar prognozat pentru fiecare an în baza factorului (ratei) de actualizare selectat, în funcție de rata dobânzii. În orice caz, comisia trebuie să cunoască sarcina financiară impusă de proiect și trebuie să fie sigură că proiectul, chiar dacă beneficiază de finanțare, nu riscă să fie oprit din implementare datorită lipsei de numerar.

Calculul valorii financiare nete actualizate (VFNA) trebuie să se realizeze pentru fiecare din anii considerați după formula:

VFNA = Fluxul net de numerar generat în anul n - înmulțit cu - rata de actualizare pentru anul n, pentru o rată a dobânzii aleasă

Pentru a ilustra modalitatea de calcul vom reveni la exemplul prezentat anterior și vom calcula factorul de actualizare considerând o rată de 9,25%, respectiv profitabilitatea medie calculată pentru capitalul utilizat. Tabelul următor prezintă rezultatele utilizării factorului de actualizare pentru o rată a dobânzii medii de 9,25%.

An	FNN	Factori de actualizare	Valoare actualizată (€)
	€	9,25%	
0	-400	1,00	-400
1	700	0,915	640
2	1300	0,838	1089
3	200	0,767	153
4	-100	0,702	-70
N (5)	600	0,643	385
Valoarea netă actualizată este pozitivă: 1798 €			
Suma totală de investit acum la 9,25% pentru a asigura FNN pentru anii 1 până la N			

Concluziile sunt următoarele:

- VFNA este pozitivă, suma corespunzătoare tuturor anilor investiției este (1798 X 1000 €) și prin urmare acest lucru înseamnă ca proiectul a generat un beneficiu financiar net. Cu alte cuvinte, acest indicator poate reprezenta o bună modalitate de a măsura valoarea adăugată a proiectului exprimată în termeni monetari;
- Σ (suma) = 1798 X 1000 € reprezintă valoarea totală ce trebuie investită în prezent, în anul 0 și considerând o rată a dobânzii medii de 9,25% pentru a asigura obținerea fluxului net de numerar din anul 0 până în anul N.

VFNA reprezintă un indicator de performanță care va fi utilizat în procedura de ierarhizare a proiectului

3.1.4.2 Rata rentabilității financiare (RRF)

RRF este o funcție financiară = Rata de actualizare pentru care VFNA calculată pe întregul orizont de timp (OT) devine 0.

De exemplu, dacă banii necesari pentru finanțarea proiectului (1572 X 1000 €) sunt împrumutați, RRF trebuie să fie mai mare decât rata pentru dobânda plătită.

RRF măsoară capacitatea veniturilor din exploatare de a acoperi costurile de investiție și de exploatare pe perioada considerată (OT).

RRF este un indicator de performanță al proiectului care contribuie la stabilirea ierarhiei proiectului. Examinatorii utilizează cu precădere RRF pentru a judeca performanțele viitoare ale investiției.

Prezentăm estimările pentru rata rentabilității financiare pentru unele tipuri de proiecte:

RRF AȘTEPTATĂ ÎN UNELE TIPURI DE PROIECTE	
Energie	7,0%
Apă și mediu	-0,1%>0,5%
Transport	6,5%
Industrie	19.0%
Alte servicii	4,5>5,0%

3.1.4.3 Raportul B (beneficii)/C (costuri)

Acest indicator măsoară raportul între intrări și ieșiri. Poate fi:

- $B/C > 1$: proiectul este indicat deoarece beneficiile sunt mai mari decât costurile;
- $B/C < 1$: în viitor, proiectul poate avea probleme cu fluxul de numerar și poate fi respins.

B/C este pur și simplu un număr ca și RRF, calculat pentru întreaga perioadă a investiției și este convenabil a fi utilizat pentru ierarhizarea proiectelor

3.2 SUSTENABILITATEA ECONOMICĂ

După ce se introduc corecțiile pentru eliminarea distorsionării prețurilor, este posibil să se calculeze **rata rentabilității economice (RRE)** și valoarea economică netă actualizată (VENA). Calculul trebuie să se realizeze cu considerarea factorilor de actualizare și cu utilizarea aceleiași metodologii folosite pentru calcularea indicatorilor de performanță pentru analiza financiară (vezi punctul 3.2.4.)

Principala diferență între RRE și RRF constă în faptul că prima utilizează prețuri contabile în timp ce ultima prețuri de piață.

Rata actualizării în analiza economică a proiectelor de investiții încearcă să evedțieze perspectiva socială referitor la modul în care beneficiile și costurile viitoare pot fi evaluate în raport cu cele din prezent. Poate diferi de rata de actualizare financiară când piața de capital este imperfectă. (Literatura de specialitate și practica internațională arată o gamă largă de abordări în interpretarea și alegerea valorii ratei de actualizare socială care să fie utilizată.)

Tabelul următor prezintă valorile care se așteaptă să fie obținute pentru rata rentabilității economice, fiind calculate în baza unui eșantion de 400 de proiecte de mari dimensiuni:

Sectorul	Valoarea medie RRE (%)
Energie	12,9
Apă și Mediu	15,8
Transport	17,1
Industrie	18,4
Alte servicii	16,3

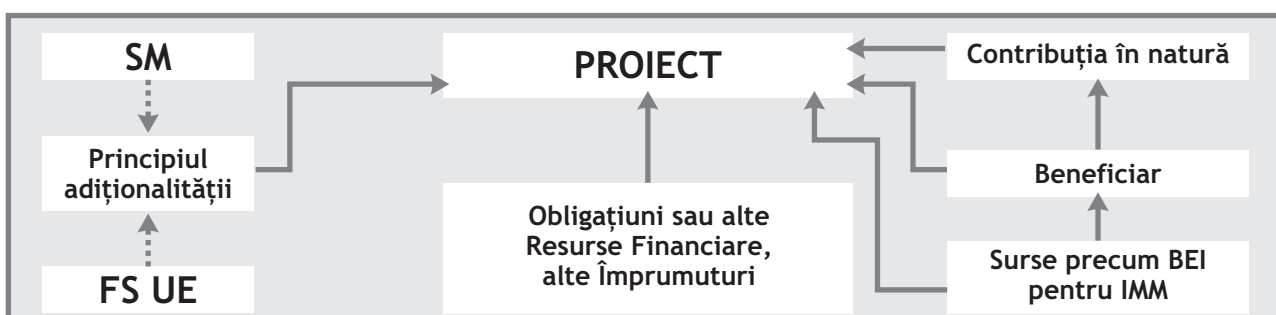
Concluzii

O mare parte a proiectelor care au o valoare redusă sau chiar negativă pentru RRF pot prezenta valori pozitive în cazul RRE, datorită considerării externalităților și prețurilor umbră (contabile).

Proiectele care au RRE < 5 % sau valori negative pentru VENA la o rată de actualizare de 5 % ar trebui să fie respinse.

3.3 SURSELE DE FINANȚARE ȘI COFINANȚARE

Schema de cofinanțare în domeniul FS UE:

Observăm două aspecte.

Primul este referitor la negocierea realizată între statele membre și Comisia Europeană, cu scopul respectării principiului aditionalității. Ce înseamnă aceasta? Dacă România, ca viitor stat membru solicită de la UE o contribuție nerambursabilă prin FS, România are de asemenea obligația să angajeze un volum de finanțare alături de grant-urile UE (UE FS) pentru proiectele eligibile pentru finanțări FEDER.

Al doilea aspect este independent de primul și arată schema de cofinanțare care implică grant-ul UE dar și contribuția beneficiarului, în numerar sau în natură, și/sau orice altă cofinanțare sub formă de credite - împrumuturi acordate de Banca Europeană de Investiții, bănci românești, în special pentru a contribui la dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii.

3.4 RATA DE COFINANȚARE

3.4.1 Principala reglementare este EC 1260/1999 (Art 29.3), care stabilește plafoanele pentru rata de cofinanțare, de exemplu:

Un maxim de 75% din totalul costurilor eligibile ca regulă generală, și cel puțin 50% din cheltuielile publice eligibile în regiunile din cadrul Obiectivului 1.
Dacă SM sunt acoperite de UE FC, contribuția comunitară poate ajunge până la 80 % din costurile totale eligibile.

3.5 STUDIU DE CAZ

Infrastructura în domeniul furnizării apei

Tabele pentru o investiție într-un proiect de infrastructură în domeniul canalizării și purificării apei: Capacitate de tratare a apei în Slovacia 2004 - 2006 (UE FS - proiect finanțat în cadrul UE FC)

De analizat materialele distribuite ca studiu de caz (anexa 1) tabelele 3.6, 3.7, 3.8, -3.9, 3.10.

SESIUNEA 4 - EVALUAREA RISCULUI

Obiectivele acestei sesiuni sunt:

- să ofere explicații generale referitoare la incertitudinile estimate;
- să explice procedura recomandată pentru evaluarea riscurilor, care cuprinde mai multe etape:
 - analiza sensibilității = Impactul unor modificări ale variabilelor care influențează costurile și beneficiile proiectului;
 - studiul probabilității distribuției pentru variabilele selectate;
 - calcularea indicatorilor de performanță ai proiectului.
- analiza scenariilor;
- analiza probabilității riscurilor.

4.1 CARE SUNT OBIECTIVELE UNEI ANALIZE A RISCULUI?

După ce am examinat metodele aritmetice ale tehnicilor de evaluare a proiectului, vom aborda acum o analiză din punctul de vedere al factorului de decizie.

Analiza riscului constă în studierea probabilității ca un proiect să realizeze o performanță satisfăcătoare, considerând RIR și VNA, ca și variabilitatea rezultatelor comparativ cu cele mai bune estimări facute anterior și calculate în situația (scenariul) de bază.

De ce avem nevoie?

Să identificăm și să examinăm variabilele critice, pentru care este important să obținem mai multe informații, și care au o influență pozitivă sau negativă asupra VNA și RIR.

4.2 CARE SUNT DATELE ȘI PARAMETRII (VARIABLELE)?

4.2.1 PAS CU PAS

- Efectuarea unei analize calitative a variabilelor.
- Identificarea tuturor variabilelor folosite în calculul intrărilor și ieșirilor din analiza economică și financiară și gruparea lor în categorii omogene.
- Selectarea acelor care au elasticitate redusă sau marginală (care conduc la variații ale RIR-VNA).

Ca un criteriu general recomandăm să se considere acei parametri pentru care o variație (pozitivă sau negativă) de 1% duce la variația corespunzătoare cu 1% în RIR sau 5% în valoarea de baza a VNA.

- Efectuarea analizei impactului variației variabilelor critice.

Identificarea variabilelor critice:

CATEGORII	RATA DE ACTUALIZARE
Parametrul modelului	Ratele de actualizare
Dinamici de costuri	Rata inflației, rata creșterii salariilor reale, prețurile energiei, dinamica prețurilor pentru bunuri și servicii
Date aferente cererii	Populația, rata de creștere demografică, consumul specific, rata îmbolnavirilor, volumul traficului, volumul pieței.
Costuri de investiție	Durata realizării construcțiilor (întârzieri în realizare), costurile orare ale forței de muncă, productivitatea orară, costuri de transport, costuri terenuri, costuri materiale (beton), costul închirierii.
Costuri de exploatare	Prețurile bunurilor și serviciilor utilizate, cost orar al forței de muncă, prețuri pentru energie, benzină și alți combustibili.
Parametri cantitativi pentru costurile de exploatare	Consumuri specifice energetice și pentru alte bunuri și servicii, numărul de oameni angajați.
	Tarife, prețuri de vânzare ale produselor, prețuri pentru produsele semifinite.
	Producția orară a bunurilor vândute, volumul de servicii oferite, productivitate.
	Coeficientul pentru conversia prețurilor de piață, valoarea timpului, costurile spitalizărilor, costuri umbra pentru bunuri și servicii, exprimarea valorică a externalităților.
	Rata îmbolnavirilor eliminată, gradul de utilizare/acoperire a energiei produse sau materiei prime secundare folosite.

4.2.2 CUM SĂ ACȚIONĂM?

- Eliminarea variabilelor redundante.
- Alegerea celor mai semnificative variabile.
- Efectuarea unui impact calitativ al variabilelor.
- Selectarea acelor variabile care au o elasticitate mică sau marginală.

Recalcularea RIR și VNA. Ce categorii de variabile au elasticitate redusă sau marginală? (posibil exemplu)

Categoria	Parametrii	Elasticitate ridicată	Elasticitate neclară	Elasticitate redusă
Modelul parametrilor	Rata de actualizare		X	
Dinamica prețurilor	Rata inflației	X		
	Rata salariilor reale		X	
	Schimbări în prețuri energetice			X
	Modificări în prețurile pentru bunuri și servicii			X
Data despre cerere	Consumul specific	X		
	Rata creșterii demografice			X
	Volumul traficului	X		
Costuri de investiții	Costuri orare salariale	X		

4.3 CARE SUNT SCENARIILE POSIBILE?

O analiză realizată cu combinarea unor valori “optimiste” și “pesimiste” pentru anumite grupuri de variabile poate fi utilă pentru a demonstra diferite scenarii în limitele anumitor ipoteze. În scopul definirii scenariilor optimiste și pesimiste este necesar de ales pentru fiecare variabilă critică valorile extreme din cadrul gamei definite de distribuția probabilistică. Indicatorii de performanță ai proiectului (RRF - RRE) trebuie apoi calculați pentru fiecare dintre ipoteze.

Analiza pe bază de scenarii nu poate niciodată substitui o analiză a riscului, ci reprezintă numai o procedură mai rapidă.

4.4 CE REPREZINTĂ O ANALIZĂ A PROBABILITĂȚII RISCURILOR?

O dată cu stabilirea variabilelor critice, pentru a se putea efectua analiza de risc este necesar să se asocieze o distribuție a probabilității pentru fiecare dintre acestea, definite într-o gamă precisă de valori în jurul acelei valori utilizate în calcul în varianta de bază, în scopul de a calcula indicii pentru evaluare. Distribuția probabilității pentru fiecare variabilă poate deriva din surse diferite. Cea mai comună este obținerea distribuției din rezultatele obținute pe baze experimentale, în condiții cât mai apropiate de acelea ale proiectului.

De exemplu, în cadrul unui proiect este nevoie de achiziția unor bunuri (vehicule) și servicii drept costuri de exploatare. Vom asocia variabilele selectate (bunuri și servicii) probabilității pe care fiecare dintre ele o definește într-o gamă precisă (procentajul observat) de valori (gama de prețuri), cu scopul de a calcula indicii evaluării (o rată mai mare -mai mică sau medie).

Concluzii

1. O dată stabilită distribuția probabilității pentru variabilele critice, se aleg noile valori pentru acestea (mai mari sau mai mici sau medii)
2. Se recalculează RIR și VNA a proiectului
3. Se trag concluziile despre probabilitatea variațiilor pentru VFNA - VENA

Trebuie să fie clar că un proiect cu un grad mai mare de risc este acela în care există o probabilitate mare că nu se va depăși o anumită valoare limită pentru RIR

Ce tip de proiecte sunt riscante ?
Proiectele inovatoare au un grad mai mare de risc decât cele clasice

4.5 UN MODEL CARE SE POATE FOLOSI

Prezentăm un model ce se poate folosi pentru analiza de risc.

Analiza de risc !!
Este mai mult decât recomandabil să se contacteze un grup de experți (consultanți) specializați în calculul probabilistic.

4.6 STUDIU DE CAZ

Proiect de infrastructură pentru investiție în domeniul furnizării apei
Tabele pentru investiție în domeniul canalizării și purificării apei
Capacitate de tratare a apei în Slovacia 2004 - 2006 (UE FS - proiect finanțat în cadrul UE FC)
Va rugăm să utilizați materialele distribuite (anexa 2)-tabelul 3.11

SESIUNEA 5 - IERARHIZAREA PROIECTELOR

Obiectivele acestei sesiuni sunt:

- modul de acordare a punctajului pentru proiectele propuse, pentru diverse aspecte, în vederea evaluării finale și ierarhizării;
- considerarea mai multor aspecte în acordarea punctajului, de exemplu
 - evaluarea conformității administrative
 - evaluarea eligibilității proiectului - analiza pe categorii de criterii
 - evaluarea proiectului - acordarea punctajului pe categorii de criterii
- construirea formularelor de evaluare și acordare a scorului final (ierarhizare) pentru luarea deciziilor de acordare a finanțării (da sau nu);
- recomandări pentru scorul minim - scorul total și scorurile parțiale pe domenii cheie;
- pregătirea de recomandări pentru selectarea proiectelor.

5.1 DE CE SĂ SE ACORDE PUNCTAJ PENTRU CEREREA DE FINANȚARE?

Diversele etape în acordarea unui punctaj pentru o cerere de finanțare trebuie să fie parcurse pentru a:

- respecta cerințele UE pentru FS;
- respecta cerințele SM;
- oferi siguranță AM/OI prin demonstrarea sustenabilității solicitantului/beneficiarului (analiza financiară);
- proteja interesele fondurilor UE și banii cetățenilor din UE;
- asigura o dezvoltare financiară solida pentru POR și pentru regiuni;
- contribui la o îmbunătățire a bunăstării sociale a populației (analiza economică);
- focaliza fondurile UE și SM pentru proiecte sustenabile și eligibile;
- realiza o ierarhizare a tuturor cererilor de finanțare/solicitanților

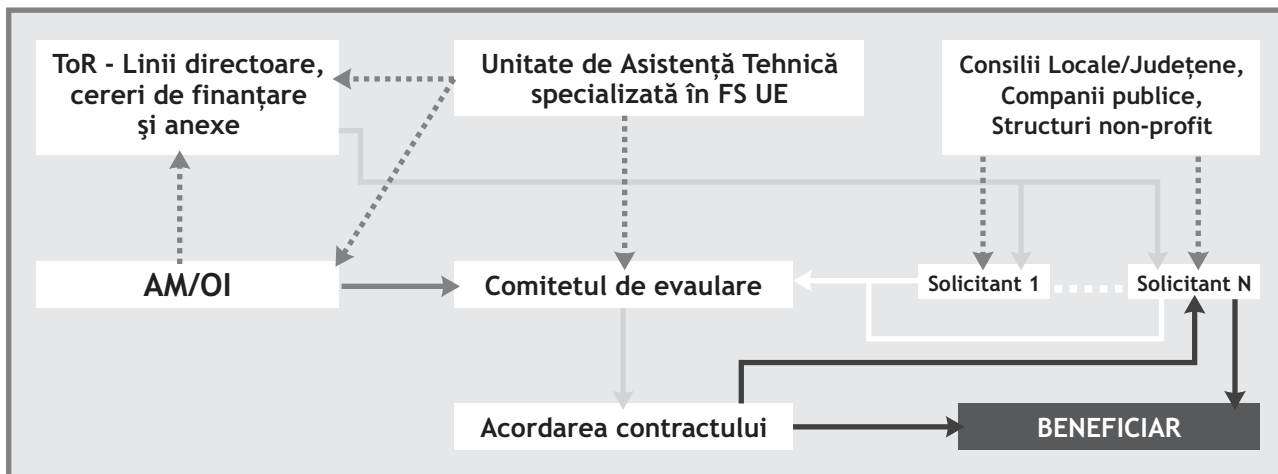
Obiective: ierarhizarea proiectelor urmărește acordarea contractelor de finanțare solicitanților celor mai îndreptățiți, aceia care prezintă cele mai bune soluții economice și financiare

5.2 INSTRUCȚIUNI

Una din activitățile cele mai importante în elaborarea de proiecte este elaborarea de formulare - care vor trebui completate de solicitant - și instrucțiuni.

Pregătirea instrucțiunilor și formularelor standard trebuie realizată de AM/OI, respectiv Ministerul Integrării Europene împreună cu Agențiile de Dezvoltare Regională. Deoarece pregătirea acestor documente implică o cunoaștere detaliată referitoare la Regulile UE, se propune să fie înființată o Unitate de Asistență Tehnică pentru a acorda sprijin MIE și ADR-urilor în acest proces.

Vezi, de asemenea, schema urmatoare.

! Prin elaborarea instrucțiunilor și a formularelor necesare, AM/OI vor genera un flux de portofoliu de proiecte eligibile pentru finanțarea din FEDER, în scopul de a absorbi asistența din fondurile structurale ale UE în perioada 2007-2009.

! Informație interesantă: instrucțiunile și formularele standard (anexe și buget) pot fi vizualizate de către MIE și ADR-uri pe site-ul UE: http://europa.eu.int/comm/europeaid/tender/gestion/pg/e03_en.doc

5.3 CARE SUNT FACTORII IMPORTANȚI PENTRU IERARHIZAREA UNUI PROIECT?

Evaluatorii trebuie să parcurgă succesiv următoarele etape de analiză:

5.3.1 CONFORMITATEA ADMINISTRATIVĂ

Examinare	Da?	Nu?
Cererea de finanțare completată și semnată		
Anexele sunt completate?		
S-au folosit formularele standard?		
Comentariile evaluatorilor		
Ce informație sau document lipsește?		

5.3.2 EVALUAREA ELIGIBILITĂȚII PROIECTULUI

Eligibilitatea solicitantului în conformitate cu instrucțiunile	Da?	Nu?
Proiectul este conform cu cerințele specificate în prioritatea - măsurile din cadrul POR ?		
Durata proiectului nu depășește cerințele?		
Obiectivele sunt clare, realizabile și cuantificate ?		
Proiectul este conform cu aspectele orizontale ale UE?		
Conformitatea proiectului cu cerințele specificate		
Este eligibilă sursa de finanțare propusă de către solicitant ?		
Comentariile evaluatorilor (ce informații, documente nu sunt prezentate?)		

5.3.3 EVALUAREA PROIECTULUI

	Criteria ce trebuie îndeplinite de solicitant (referința la instrucțiuni)	Punctaj
1. CAPACITATEA FINANCIARĂ ȘI OPERAȚIONALĂ		
experiența solicitantului și a partenerilor în managementul proiectelor:		
solicitantul are resurse financiare suficiente	solvabilitate-lichiditate	
contribuția financiară a solicitantului	surse alternative de finanțare	
2. RELEVANȚA/IMPORTANȚA PENTRU PRIORITATEA - MĂSURA - POR		
crearea de servicii	impact dpdv. al beneficiilor, costurilor economice și sociale	
cele mai adecvate soluții pentru aspecte economice	analiza economică (VENA-RRE)	
aspecte tehnice	studii de fezabilitate	
aspecte financiare	analiza financiară (VFNA -RRF)	
aspecte orizontale UE	Aspecte orizontale UE Seminarii Tematice	
contribuția la reducerea disparităților economice	analiza economică	
3. METODOLOGIA		
Este proiectul consecvent în implementare? Este planul activităților clar și posibil de pus în practică? Este perioada de implementare realistă?	formulare și instrucțiuni	
Sunt rezultatele proiectului relevante pentru obiectivele pe care și le-a propus?	POR - formulare și instrucțiuni	
Sunt rolurile solicitantului bine și clar definite?	formulare și instrucțiuni	
4. SUSTENABILITATEA		
Financiară (cum vor fi finanțate activitățile după încetarea finanțării FEDER?)	fluxul net de numerar (FNN)	
Instituțională (va continua să existe structura care să asigure sustenabilitatea proiectului după încetarea finanțării FEDER?)	analiza economică și financiară	
Politică/juridică (va contribui proiectul la elaborarea de legi, coduri de conduită, metode?)	analiza economică	
Prevede proiectul o utilizare eficace a asistenței FEDER?	analiza economică	
Este riscul aferent proiectului suficient evaluat și sunt prevăzute măsuri de gestionare a riscurilor?	analiza financiară, costurile din buget, analiza de risc	
5. BUGETUL ȘI EFICACITATEA COSTURILOR		
Sunt costurile proiectului:		
- necesare pentru atingerea rezultatelor planificate	grila buget/costuri	
- realiste (relevante în raport cu prețurile de piață)	prețuri de piață/prețuri contabile	
- eficace (cheltuielile efectuate vor rezulta în beneficii corespunzătoare)	costuri eligibile - formular buget	
SCOR TOTAL MAXIM		
Scorul minim ce trebuie obținut pentru ca un proiect să fie finanțat (____/100)		
Recomandarea pentru selectarea proiectului	DA sau NU	

5.4 EXEMPLU DE FORMULAR DE EVALUARE - STUDIU DE CAZ!

E-Government și Servicii -FEDER (Lituania 2004)
Vă rugăm să utilizați materialele distribuite (anexa 3)

ANEXA 1 STUDIUL DE CAZ ȘI TABELE PENTRU ANALIZA FINANCIARĂ ȘI ECONOMICĂ

Tabele Infrastructura pentru o investiție în domeniul canalizării și purificării apei.
Capacitatea de tratare a apei în Slovacia 2004-2006 (UE FS - proiect finanțat din UE FC)

1 PREZENTARE

Proiectul prezentat ca studiu de caz reprezintă o investiție în domeniul canalizării și purificării apei și re folosirea apelor uzate pentru mai multe utilizări prin realizarea unui tratament terțiar intensiv. A fost aprobat recent de către autoritățile statului Slovac iar expertul UE implicat în training a participat la elaborarea analizei financiare/economice și la evaluarea riscului.

Proiectul include construcția unui nou purificator pentru apă, respectând reglementările actuale pentru o localitate de dimensiuni medii (Trencin, 235.000 locuitori) în prima etapă și pentru o zonă industrială adiacentă, aflată în plină dezvoltare. Proiectul include de asemenea finalizarea unui sistem de canalizare pentru 25% din populație și a unor canale colectoare care asigură legătura cu canalul principal de scurgere, precum și realizarea unui sistem de canalizare și colectare a dejecțiilor pentru zona industrială.

2 CONSUMUL DE APĂ

Volumul de apă de tratat a fost estimat considerându-se un volum mediu zilnic furnizat de apă de 220 litri pe locuitor și luându-se de asemenea în considerare variațiile în numărul populației (pe perioada celor trei luni de vară populația din localitate scade în medie cu 25%). Pentru zona industrială consumul de apă a fost estimat în baza consumului specific al instalației industriale și considerându-se o perioadă de activitate de 11 luni pe an.

3 ANALIZA FINANCIARĂ

Orizontul de timp este de 25 de ani. Analiza, realizată din perspectiva agenției finanțatoare, consideră costurile și veniturile diferențiale generate de realizarea investiției propuse comparativ cu scenariul fără realizarea investiției. O dinamică inflaționistă s-a luat în considerare pentru costuri (o creștere anuală cu 2.4%).

Tabelele 3.7 (extrase din planul de afaceri, care include de asemenea o analiză de marketing) arată modul de calcul pentru:

- venituri totale;
- costuri totale de investiții;
- costuri totale de exploatare;
- costuri totale;
- fluxul net de numerar;
- ata internă a rentabilității financiare;
- valoarea financiară netă actualizată a investiției.

VĂ RUGĂM SĂ COMENTAȚI ACESTE VALORI CU LECTORII CA UN EXERCIȚIU PRACTIC PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

4 ANALIZA ECONOMICĂ

După cum a fost explicat, este necesar să conducem elaborarea acestei analize prin convertirea prețurilor de piață în prețuri contabile, folosind factorii de conversie standard (structurală) sau factorii de conversie specifici, după cum sunt prezentați în tabelul 3.8.

Înainte de a elabora analiza economică, au fost elaborate și analizate unele ipoteze pentru cuantificarea costurilor și a beneficiilor economice. O situație centralizatoare este prezentată în tabelul 3.9.

In final, Tabelul 3.10 prezintă calculul complet aferent analizei economice.

VĂ RUGĂM SĂ COMENTAȚI ACESTE VALORI CU LECTORII CA UN EXERCIȚIU PRACTIC PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

5 ANALIZA DE RISC

Analiza de risc s-a realizat cu luarea în considerare a acelor parametri pe care autorii propunerii i-au considerat ca fiind cei mai critici, și care au produs rezultatele prezentate în tabelul 3.1, referitor la schimbări pentru valorile economice și financiare nete actualizate comparativ cu valorile pentru cazurile de bază.

Analiza de risc s-a realizat cu considerarea celor mai critice variabile, respectiv:

- rata inflației;
- tarifele;
- populația.

Vă prezentăm rezultatele obținute pe calculator. Aspectul cel mai important este să discutăm împreună concluziile.

VĂ RUGĂM SĂ COMENTAȚI ACESTE VALORI CU LECTORII CA UN EXERCIȚIU PRACTIC PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

6 CONCLUZII

VĂ RUGĂM SĂ ANALIZAȚI URMĂTOARELE PATRU TABELE, SĂ VĂ STABILIȚI CONCLUZIILE DUMNEAVOASTRĂ ȘI SĂ ÎNCEPEȚI DISCUȚIA CU LECTORII

Tabel 3.8 Conversia factorilor pentru analiza economică

Factori de Conversie Structurală (FCS) pentru elemente minore ->> Date Macro-economice		
FCS =	M + X	0, 96
	(M+TM) + (X-TX)	
M	Valoarea importurilor	(Milioane EUR)
X	Valoarea exporturilor	4000
TM	Taxe la Import	3000
TX	Taxe la Export	600
		300
Factori de Conversie (FC) pentru elemente majore		
Tipul costului	Factor Conversie (FC)	Comentarii
Costuri muncă și personal	1	Pentru simplificare
Materiale	0.83	55 % Echipamente și bunuri manufacturate, 45 % materiale de construcție
Închirieri	0.88	40 % Personal, 30 % Energie, 20 % Întreținere, 10 % Profit (FC = 0)
Transport	0.88	40 % Personal, 30 % Energie, 20 % Întreținere, 10 % Profit (FC = 0)
Exproprieri	1.25	100 % Teren
Studii proiectare	1	Absorbit de personal
Teren	1.25	Coefficient local X preț local (30 % mai mare decât preț plătit pentru exproprieri)
Echipamente, bunuri manufacturate	0.82	50 % producție locală (FCS), 40 % importuri (FC=0,85), 10 % Profituri (FC = 0)
Materiale de construcție	0.85	75 % materiale locale (FCS), 15 % importuri (FC = 0,85), 10 % Profituri (FC = 0)
Electricitate, combustibili, alte costuri pentru energie	0.96	FCS
Întreținere	0.97	80 % personal, 20 % Materiale
Reactivi și alte materiale de specialitate	0.8	30 % producție locală (FCS), 60 % Importuri (FC = 0,85), 10 % Profituri (FC = 0)
Bunuri intermediare și alte servicii tehnice	0.95	70 % Personal, 30 % Bunuri manufacturate
Servicii administrative, financiare și economice	1	100 % Personal
Valoarea rezultată pentru Costuri de Investiție	0.91	Ponderată în funcție de tipul proiectului

Tabel 3.9 Unele ipoteze pentru cuantificarea costurilor economice și a beneficiilor

Cantități	Anul																								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25
Rezidenți	2354	2359	2364	2369	2374	2378	2383	2387	2392	2398	2402	2407	2417	2416	2421	2426	2432	2436	2440	2445	2450	2455	2460	2465	2470
Creșterea demografică (X 100)																									
Fluxurile Migratorii	2900	2900	2900	2900	2900	1933	1933	1933	1933	1933	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580	580
Valori anuale																									
Valori cumulate	2900	5800	8700	11600	14500	16433	18366	20299	22232	24165	25325	25905	26485	27065	27645	28225	28805	29385	29965	30545	31125	31705	32285	32865	
Rezidenți benef. de apă purificată (X 100)	2383	2417	2451	2485	2519	2542	2566	2590	2615	2639	2649	2660	2670	2681	2692	2702	2714	2724	2735	2745	2756	2766	2777	2788	2799
Rezidenți benef. canalizare (X 100)	595	604	612	621	629	635	641	647	653	659	662	665	667	670	673	675	678	681	683	686	689	691	694	697	699
Volun Anual (Milioane metri cubi)																									
Canalizare nouă uz domestic	3948	4404	4060	4115	4171	4211	4251	4291	4331	4371	4388	4406	4424	4441	4459	4476	4494	4512	4529	4547	4565	4582	4600	4618	4636
Tratament purificare uz domestic	15791	16015	16238	16462	16685	16845	17004	17164	17324	17483	17554	17624	17694	17764	17835	17905	17976	18047	18117	18188	18259	18330	18401	18472	18543
Purificare și canalizare industrială	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946	3946
Volun reutilizare pt.Industrie și Irigații	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909	8909
Volun global scurgere	10828	11052	11275	11499	11722	11882	12041	12201	12361	12520	12591	12661	12731	12801	12872	12942	13013	13084	13154	13225	13296	1	3367	13438	13509
Volun net scurgere	8663	8841	9020	9199	9378	9505	9633	9761	9888	10016	10072	10129	10185	10241	10298	10354	10410	10467	10523	10580	10637	10693	10750	10807	20864
Furnizare industrială pt. Engrosiști																									
Furnizat rezervor pentru zona industrială	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770	4770
Irigații																									
Furnizat rezervor pentru zona irigații	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139	4139
Volunul furnizat anterior	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800	3800
Volunul substituit	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900	1900
Volunul suplimentar	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	0.339	
Prețuri Contabile (Euro)																									
Canaliz. uz domestic (Euro per cap utiliz.)	104.8	107.6	110.5	113.4	116.5	119.6	122.8	126.1	129.5	132.9	136.5	140.1	143.9	147.8	151.8	155.8	157	164.3	168.7	173.2	177.8	182.6	187.5	192.6	197.7
Purificare și canalizare domestică	0.81	0.83	0.85	0.87	0.9	0.92	0.94	0.96	0.99	1.01	1.04	1.06	1.09	1.12	1.15	1.18	1.2	1.23	1.27	1.3	1.33	1.36	1.4	1.43	1.47
Apă furnizată activit. Ind. (EUR/M ³)	0.97	0.99	1.02	1.04	1.07	1.1	1.12	1.15	1.18	1.21	1.24	1.27	1.3	1.33	1.37	1.4	1.44	1.47	1.51	1.55	1.59	1.63	1.67	1.71	1.75
Preț Contabil pentru apa de irigații (EUR / M ³)	0.17	0.17	0.17	0.18	0.18	0.19	0.19	0.2	0.2	0.21	0.21	0.22	0.22	0.23	0.23	0.24	0.25	0.25	0.26	0.26	0.27	0.28	0.28	0.29	0.3
Preț Contabil pentru Irigația Suplimentară EUR / M ³	0.81	0.83	0.85	0.87	0.9	0.92	0.94	0.96	0.99	1.01	1.04	1.06	1.09	1.12	1.15	1.18	1.2	1.23	1.27	1.3	1.33	1.36	1.4	1.43	1.47
Serviceiu Nou Canalizare	2257	7047	7334	7602	7879	8166	8463	8770	9041	9320	9608	9905	10211	10526	10851	11186	11531	11887	12254	12631	13021	13422	13836		
Purificare uz domestic și industrial	2563	8037	8398	8725	9063	9413	9775	10149	10461	10782	11113	11454	11805	12166	12538	12921	13316	13722	14141	14572	15015	15472	15942		

ANEXA 2 ANALIZA RISCURILOR

MODIFICAREA PARAMETRULUI	% în modificarea VFNA	% în modificarea VENA
Dinamica prețurilor		
Rata inflației de 3 % și 2 %	44 % / - 41 %	9,6 % / - 9 %
Dinamica salariilor reale la + 1 % și la 0 %	-14 % / + 13 %	Aproximativ constant
Dinamica prețurilor la energie egală cu inflația	- 3 %	Aproximativ constant
Dinamica tarifelor		
Reducere la 3 ani a Perioadei de Creștere a Tarifelor pentru Investiții	- 50 %	Nu se schimbă
Dinamica demografică și alte elemente		
Rata creșterii anuale a populației (0 %)	- 16 %	-4%
Costul reactivilor crește cu + 10 %	-7 %	- 0,4 %
Costul dejecțiilor evacuate crește cu + 10 %	- 6 %	aproximativ 0 %
Costul Electricității majorat cu + 10 %	- 5%	aproximativ 0 %
Venituri și beneficii		
Tarife pentru Servicii + 10 % și - 10 %	+ 116 % / - 116 %	aproximativ 0 %
Îmbunătățirea Producției Agricole o creștere cu 10 %	Nu se modifică	+ 8 %

ANEXA 3 EVALUAREA ȘI SELECTAREA SOLICITĂRILOR PENTRU E- GOVERNMENT & SERVICII (FEDER)

(Lituania) (Iulie 2004)

Toate proiectele prezentate spre finanțare vor fi evaluate în conformitate cu următoarele criterii:

CONFORMITATE ADMINISTRATIVĂ

Secțiunea Nr. 1. Evaluarea conformității administrative

Data depunerii cererii de finanțare:			
cererea de finanțare nr.:			
cererea de finanțare a fost primită de:			
		DA	NU
1	Cererea de finanțare este completă și completată conform formatului standard și este semnată de către solicitant (1 original și 2 copii)	X	
2	Varianta electronică a cererii de finanțare și a anexelor a fost prezentată pe floppy disc sau CD	X	
3	S-a prezentat numărul cerut de originale și copii pentru cerere de finanțare și anexe	X	
4	Cererea și anexele sunt în Lituaniana	X	
5	Secțiunea "A" este prezentată conform formularului standard	X	
6	Secțiunea "B" este prezentată conform formularului standard	X	
7	Bugetul detaliat este prezentat conform formularului standard	X	
8	Declarația solicitantului este semnată și inclusă în secțiunea "B"	X	
COMENTARIILE EVALUATORULUI (ce informații sau documente lipsesc?)		COMPLET	

ELIGIBILITATEA SOLICITANȚILOR, PARTENERILOR ȘI PROIECTELOR

Secțiunea Nr. 2. Evaluarea eligibilității proiectului

Data depunerii cererii de finanțare:		Nume solicitant:		
cererea de finanțare nr.:		Partener 1:		
cererea de finanțare a fost primită de:		Partener 2:		
		Referință la cererea de finanțare	DA	NU
1	Eligibilitatea solicitantului și a partenerilor			
1.1	Solicitantul îndeplinește cerințele prezentate în instrucțiuni	A3;	X	
1.2	Partnerul (partenerii) solicitantului îndeplinesc cerințele prezentate în instrucțiuni	B2.1;		X
2	Proiectul răspunde cerințelor precizate	A7.3; A7.4; B1.2.2	X	
2.1	Activitățile proiectului se încadrează în tipurile de activități sprijinite de SDP - P3M3 și precizate în cererea de ofertă?	A5,	X	
2.2	Este solicitarea încadrabilă precis unui singur lot? (comentarii în seminar)	A5		X
2.3	Locul de desfășurare a activităților proiectului corespunde cu cerințele precizate	A5	X	
2.4	Durata proiectului nu depășește durata maximă indicată pentru proiecte	A7.3	X	
2.5	Sunt rezultatele proiectului clare, realizabile și pot fi cuantificate?	A8	X	
2.6	Respectă proiectul politicile orizontale ale UE?		X	
3	Conformitatea proiectului cu cerințele specificate			
3.1	Este grant-ul cerut mai mare decât suma minimă?	A5	X	
3.2	Este eligibilă sursa generală de finanțare oferită de către solicitant?	B4	X	
3.3	Este asistența solicitată eligibilă cu categoriile de costuri?	B4	X	
COMENTARIILE EVALUATORULUI (Realizat în 10 zile de la solicitarea AM)		Solicită mai multe informații despre parteneri		

EVALUAREA TEHNICĂ, ECONOMICĂ ȘI FINANCIARĂ

Secțiunea Nr.3. Evaluarea proiectului

Criterii de evaluare pentru pregătirea proiectului		Referință la cererea de finanțare	punctaj maxim	punctaj
1	Capacitate Financiară și Operațională		20	12
1.1	Au solicitantul și partenerii suficientă experiență în managementul proiectelor?	B 2.2. A 6.	5	3
1.2	Au solicitantul și partenerii suficiente resurse umane competente pentru a asigura implementarea și sustenabilitatea proiectului?	B 2.3.; A7.5.(CVs)	7	4
1.3	Au solicitantul și partenerii capacitatea suficientă din punct de vedere financiar și material pentru implementarea proiectului?	B 2.4. B 2.5.	5	4
1.4	Contribuția solicitantului și a partenerilor la finanțarea costurilor proiectului: - dacă este $0 < A \leq 10\%$, se acordă 1 punct - dacă este $10\% < A \leq 25\%$, se acordă 2 puncte - dacă este $A \geq 25\%$, se acordă 3 puncte	A5 formatul de buget pag. 2/3	3	1
2	Relevanța/Importanța		35	25
2.1	Cât de relevante sunt obiectivele și rezultatele proiectului pentru obiectivele specifice și lot-urile specificate la 1.2.1 și 2.1.4? (tabelul continuă pe pagina următoare...)	A 7.2, A 7.3, A 7.6 B 1.1, Log. Fram	10	7

Criterii de evaluare pentru pregătirea proiectului		Referință la cererea de finanțare	punctaj maxim	punctaj
2.2	Cât de relevant este proiectul pentru obiectivul general al cererii de ofertă precizat la 1.2.1?	Log. Fram	3	2
2.3	Prin implementarea proiectului va rezulta crearea de servicii care să fie accesibile și utile pentru o mare parte a populației lituaniene?	Log. Fram, B 5.2.1, B.1.2.2, B 1.2.3	5	4
2.4	Cât de scăzută este redundanța serviciilor propuse, față de cele ale altor proiecte (focalizare pe un singur sau câteva servicii bine individualizate?)	A 7.4	5	5
2.5	Sunt proiectul propus spre implementare și soluția tehnologică aleasă (dacă este cazul) suficient justificate și importante din perspectiva următoarelor elemente: - aspectul economic (5p) - aspectul tehnologic (2p) - aspectul financiar (este impactul sprijinului semnificativ și justificat?) (3p)	B 5.2 B 5.1 B 5.3	10	7
2.6	Cât de relevant este proiectul pentru politicile orizontale ale UE și pentru contribuția la reducerea disparităților de dezvoltare regională?	A 8 B 1.2.2	2	0
Scorul minim pentru această secțiune este de 25/35				25
3	Metodologie		20	7
3.1	Este implementarea proiectului consistentă? Este planificarea activităților clară și posibil de pus în practică? Este realistă durata considerată pentru implementare?	A 7.5 B 3.2	5	1
3.2	Este planificarea activităților clară și posibil de pus în practică? Este realistă durata considerată pentru implementare?	A 7.4, B 3.2 B 3.3	5	2
3.3	Sunt relevante rezultatele proiectului pentru obiectivele acestuia?	A 7.6, Log. Fram	5	2
3.4	Sunt rolurile (funcții, contribuții, drepturi, etc.) solicitantului și ale partenerilor suficient de clare și justificate pentru implementarea proiectului?	A 3, B. 2.1, B 3.3, Budget Grid Sheet 2.3	5	2
4	Sustenabilitatea		15	7
4.1	Sustenabilitatea proiectului: - financiară (cum vor fi finanțate activitățile după încetarea finanțării UE FS?) (5p) - instituțională (vor continua să existe structurile care asigură sustenabilitatea proiectului și după încetarea finanțării UE FS?) (1p) - politică/juridică (va contribui proiectul la dezvoltarea de legi, coduri de conduită, metode, etc.?) (1p) - Prevede proiectul folosirea eficace a sprijinului acordat de Fondul European de Dezvoltare Regională și/sau în legătură cu cel al Fondului de Dezvoltare Socială (3p)? - Este riscul aferent proiectului evaluat suficient și se consideră măsuri de management al riscurilor (5p)?	B5.4.2 B 5.3.1 B 5.6 B 5.6 A 7.1. B 1.2.2.	15	7
5	Bugetul și eficacitatea costurilor		10	6
5.1	Sunt costurile proiectului: - necesare pentru obținerea rezultatelor planificate? - realiste (relevante comparativ cu prețurile pieței)? - eficace (se vor obține beneficii adecvate ca urmare a cheltuielilor realizate)?	Budget Grid Sheets 1/3, 3/3	10	6
Scorul total			100	57
Recomandarea pentru selectarea proiectului (Da/Nu)			NU	
Scorul minim necesar este 70/100				

ANEXA 4 LISTA ABREVIERILOR UTILIZATE

ACB	Analiza Cost-Beneficiu
ADR	Agenția de Dezvoltare Regională
AE	Analiza (socio) Economică
AF	Analiza financiară
AM	Autoritatea de Management
AO	Aspecte Orizontale
AP	Autoritate de Plată
B/C	Raportul Beneficii/Costuri
CE	Comisia Europeană
FEDER	Fondul European de Dezvoltare Regională
FNN	Flux Net de Numerar
FS	Fonduri Structurale
IMM	Intreprinderi Mici și Mijlocii
OI	Organism intermediar
OT	Orizontul de timp
PAf	Plan de Afaceri
PO	Program Operațional
POR	Programul Operațional Regional
POS	Program Operațional Sectorial
RIR	Rata Internă a Rentabilității
RRE	Rata Rentabilității Economice
RRF/C	Rata Rentabilității Financiare a Investiției
RRF/K	Rata Rentabilității Financiare a Capitalului
SM	Stat Membru
SWOT	Puncte tari, Puncte Slabe, Oportunități și Amenințări
TVA	Taxa pe Valoarea Adăugată
UE	Uniunea Europeană
UE FS	Fondurile Structurale ale Uniunii Europene
UP	Unitate de Plată
VNA	Valoarea Netă Actualizată
VENA	Valoarea Economică Netă Actualizată
VFNA	Valoarea Financiară Netă Actualizată
